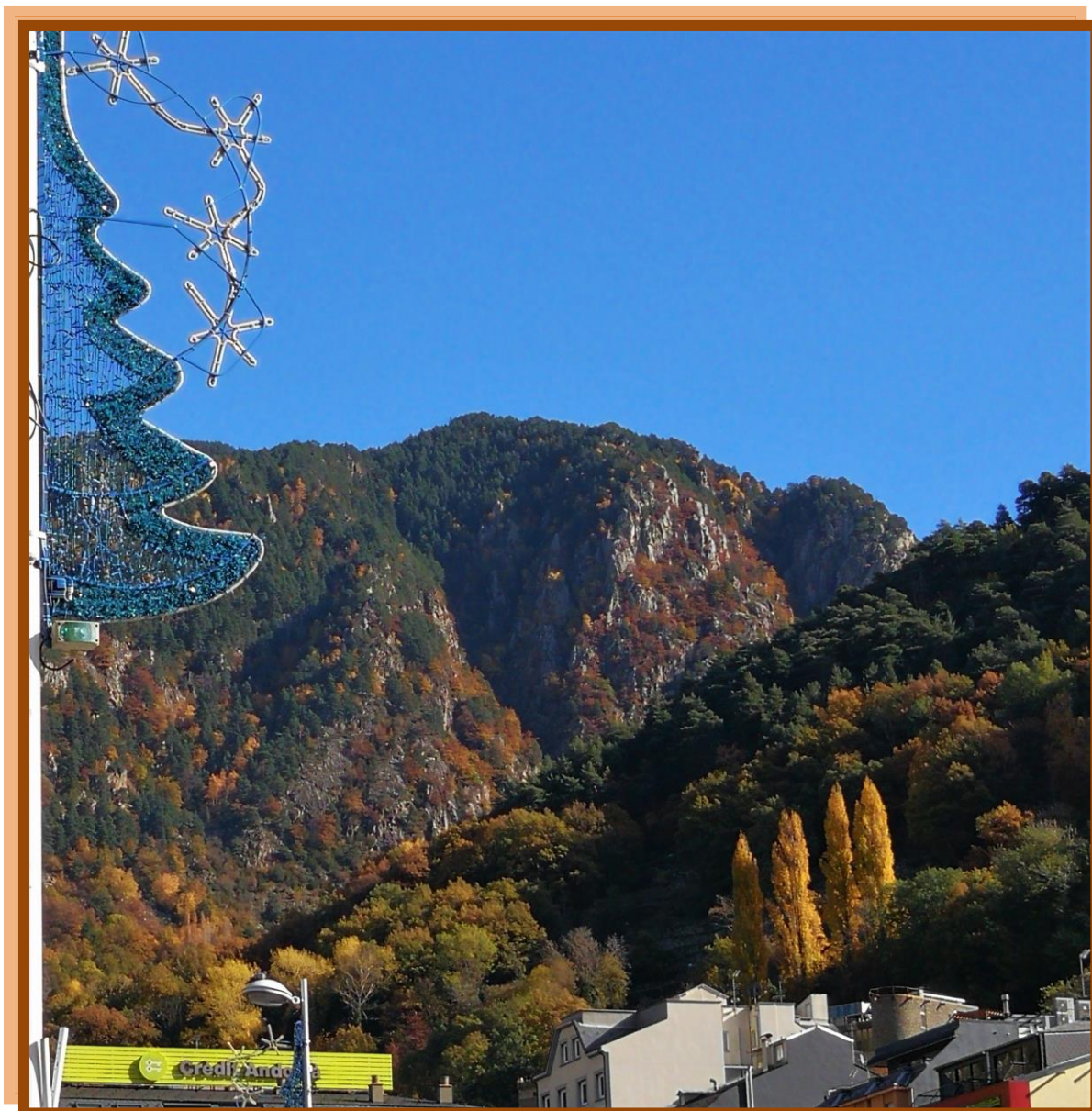

Associació de
gent gran voluntària

ANY 2021

QUART TRIMESTRE

N.66

BUTLLETÍ INFORMATIU
I D'OCI DE L'AVIM

Activitats Desembre 2021

- *Confecció d'un centre de taula de Nadal*

- *Creació d'una postal de Nadal*

“MÚSICA PER LA MEMÒRIA”

El dia 15 de setembre ens retrobàvem a la Sala del Prat del Roure assistint al concert organitzat per la Fundació Crèdit Andorrà en homenatge a la gent gran del país.

“BOLERO Cançó i dansa tradicionals antillanes d'origen hispànic, de ritme binari i sincopat.

La història de [Bolero](#) a Amèrica Llatina s'introdueix tradicionalment amb l'estil homònim que es va desenvolupar a Espanya durant el segle XVIII. Tanmateix, aquest article ofereix una visió general dels elements principals que van conformar la música Bolero entre 1885 i 1991. Des del seu naixement original a [Cuba](#) fins al seu segon naixement amb l'àlbum *Romance* de Luis Miguel, el següent és una introducció a la història darrere del gènere més romàntic inventat en [la música llatina](#) .

Nascut a Cuba La història de Bolero es remunta a les tradicions de la *trova* cubana, un estil musical popular a la part oriental del país durant el segle XIX. L'estil *trova* es va desenvolupar a la ciutat de Santiago i algunes de les seves característiques, com ara la guitarra i la forma romàntica de cantar, es van incorporar a la música bolera.

Al voltant de 1885 (hi ha algunes discrepàncies sobre l'any exacte), el popular artista *trova* José 'Pepe' Sánchez va escriure "Tristezas", una cançó considerada per molts experts el primer Bolero escrit en la història.

A poc a poc, el nou gènere va començar a guanyar seguidors a Cuba gràcies a les melodies romàntiques escrites per altres artistes *trova* com Manuel Corona, Sindo Garay i Alberto Villalon.

Un nom líders en aquest camp va ser el llegendari Trio Matamoros, un famós grup format el 1925 pels músics Miguel Matamoros, Rafael Cueto i Siro Rodriguez. El trio va poder avançar més enllà de les fronteres cubanes gràcies a la seva música i la capacitat de produir i tocar el bolero.

Encara que Bolero és considerada la primera expressió musical de Cuba que va guanyar l'exposició internacional, la popularitat real d'aquest gènere va ser construïda a Mèxic durant els anys quaranta i cinquanta. Aquest meravellós capítol de la història de la música bolero va ser el resultat de diversos factors que van interactuar junts.

En primer lloc, l'Edat d'Or del cinema mexicà, on els famosos actors també eren famosos, van permetre a Bolero entrar a l'escena principal. En segon lloc, la incorporació de Bolero en el marc del moviment de la gran banda del temps va proporcionar a Bolero un sofisticat so. En tercer lloc, hi va haver un auge de compositors i cantants locals com Agustín Lara, Pedro Vargas i Javier Solis, que van millorar l'atractiu general del ritme.

Mèxic també va ser l'encarregat de consolidar una de les tradicions més importants de la història de Bolero: *The Trio*. El 1944, tres guitarristes (dos de Mèxic i un altre de Puerto Rico) van crear el llegendari Trio Los Panchos, un dels noms essencials de Bolero en la història d'aquest gènere.

Durant molt de temps, Bolero va estar definit per la popularitat de trios com Los Panchos i Los Tres Diamantes i per les inoblidables veus d'artistes com [Benny More](#), Tito Rodriguez i tots els cantants de la llegendària banda cubana [La Sonora Matancera](#), incloent Daniel Santos, Bienvenido Granda, [Celia Cruz](#) i Celio González, entre molts més.

Aquesta línia es va mantenir durant els anys 1950 i 1960. No obstant això, en els anys 70, hi va haver un nou auge de cantants romàntics a través del món de la música llatina, que es va veure influït en gran mesura pels sons estrangers i les notes emergents del [pop llatí](#).

El 1991, però, la superestrella del pop llatí Luis Miguel va decidir fer un àlbum de Boleros clàssics. Aquesta producció es titulava *Romance* i es va convertir en una sensació mundial poc després d'arribar al mercat. Des de finals del segle XIX, la història de Bolero ha estat definida pel tema interminable de l'amor. Avui, hi ha diversos artistes que continuen aportant aquest ritme a les seves diferents produccions. Bolero és un estil a-temporal que defineix com cap altra l'essència del romanticisme que trobem en la música llatina.”

Informació trobada a Internet

Vàrem gaudir de manera indescriptible retrobant-nos amb els companys tot respectant les mesures de seguretat, escoltarem una ampla selecció de boleros recordant el Dos gardènies que cantava genial a la nostra època L'ANTONIO Machin - María Dolores per Jorge Sepulveda - Quiereme mucho per al trio Los Panchos - Contigo en la distancia i El Reloj per Lucho Gatica - Historia de un amor per Lorenzo Gonzalez - Camino verde per Juanito Segarra i molts i molts més, presentats amb una simpàtica escenografia que ens va transportar al temps on la Festa Major era el principal punt de trobada per al jovent. Emocionant.

Fotos i comentaris de Júlia

La Castanyada

La Castanyada, és una festa popular de Catalunya que se celebra el dia de Tots Sants o mes bé la nit de el 31 d'octubre per honrar i recordar als que ja no estan entre nosaltres, i com una celebració de l'estació de tardor.

Les castanyes es menjaven en un ambient estrictament familiar i es feia una cerimònia de culte, amb una actitud molt seriosa i respectuosa.

Hi havia la creença que per cada castanya que es menjava aquella nit, una ànima era alliberada del purgatori.

Amb la tardor arribava el fred i la gastronomia s'adaptava a les necessitats. Les castanyeres sortien als carrers de tots els pobles, viles i ciutats i torraven castanyes, i també moniatos, el segon ingredient principal d'aquesta celebració.

Qui no recorda a les castanyeres de quan érem petits? Els nostres fills tenen o tindran una imatge molt allunyada dels records dels seus pares: normalment eren senyores tapades amb un mocador al cap i amb faldilles llargues. Mentre torraven les castanyes, amb el fred que feia, aprofitaven per escalfar-se les mans.

Qui no ha subjectat una paperina de castanyes ardents, amb ànsia de nen, amb plaer i malenconia de gran?

Actualment, però, la castanyada és una festa en la que amics i familiars es troben per passar-ho bé i fer un bon sopar. Les postres: castanyes, moniatos i panellets, acompanyades d'un vi de moscatell o cava.

A Galícia, a més de llocs ambulants de castanyes, la tradició va una mica

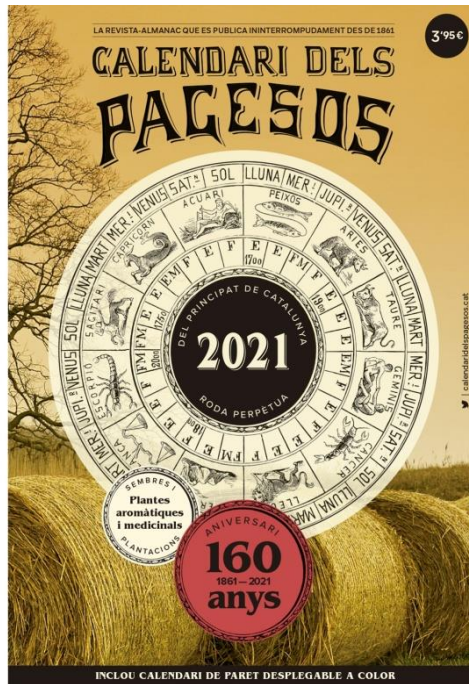
més enllà, i no es diu la castanyada sinó la “Festa del Magosto”, que és molt més. És el Magosto una festa de collites, foc, castanyes i vi novell. És festa d'ajuntar i de divertir-se, festa de vida i mort, de joventut i de ensutjar a traïció a el de davant.

A Galícia el Magosto se celebra especialment a la primera quinzena de novembre, entre el Dia de Tots Sants (l'1 de novembre) i el dia de Sant Martiño (l'11 de novembre). Tot i que la tradició varia depenent de la zona de Galícia que ho celebri, és especialment important a la província d'Ourense i en el sud de Lugo, les àrees que conserven un major nombre de soutos o castanyedes. Els ingredients són bastant comuns: un bon grup, una foguera, castanyes, xoriços, vi i queimada. Se celebren com abans, és a dir enmig de castanyedes, en lareiras (cuines) o en places de pobles i ciutats.

Una lareira típica de Galícia

Edelmira

DITES DEL CALENDARI DELS PAGESOS PEL TERCER TRIMESTRE DE L'ANY

OCTUBRE. En Mateu, el caçador ,surt al camp amb l'escopeta. En Mateu, el caçador, vol perdius al seu sarró.—Ai, Mateu, com t'ho faràs, si no n'encertes ni una?—Ai, Mateu, com t'ho faràs, si no hi veus enllà del nas?

NOVEMBRE. La parada del tramvia els cau realment a prop; quan en baixen, cada cop, compren una paperina de castanyes ben torrades, per escalfar-se les mans, que això agrada a xics i grans , i fa lluny les fredorades.

DESEMBRE. Tothom va a comprar el capó per Nadal, i el Calendari dels Pagesos, si senyor, de tot l'any l'abecedari. I a la taula lluiran tots dos junts com a sorpresa; tingueu-ne tots la certesa que no hi ha present més gran.

“El Calendari dels Pagesos”
Silvia Genés

I sobretot no oblidis (Miquel Martí i Pol)

*I, sobretot, no oblidis que el teu temps
és aquest temps que t'ha tocat de viure:
no un altre, i no en desertis,
orgullós o covard, quan et sentis cridat
a prendre part, com tothom, en la lluita,
car el teu lloc només tu pots omplir-lo.*

*Creix, això sí, en la llengua la tribu,
mot a mot, fidelíssim,
i en l'esperit de revolta que alerta
la teva gent contra la defallença,
perquè en tu s'acompleixi, poc a poc, el futur
i mai no et trobis desvalgut i sol.*

Xavier Zabala

LA NOVA NORMALITAT

Fa un any i mig, dia amunt, dia avall, vivíem una situació impensable i no menys inesperada. De sobte, varem tenir que canviar la nostra manera de fer del dia a dia, i amollar-nos a les recomanacions sanitàries del moment.

Sembla, que per fi, i sense caure en la plena confiança, que el mes gros ja ha passat, i veiem per fi una llumeta al final del túnel.

Segurament, que una de les coses que més recordarem, seran les festes on ens reuníem amb la família, i ens va tocar fer-les en “petit comitè”. Aquest any, sembla (creuem els dits) que ja serà diferent. El proper més de Novembre celebrarem Tots Sants, i recordarem els que ja no hi son. Una festa que amb el pas del temps es veu superada per la celebració de - HALLOWEN- disfresses “terrorífiques” i carabasses il·luminades, on la mainada s’ho passa d’allós més bé.

I ja s’acosta la festa de les festes, NADAL, .No sé si m’ho sembla a mi, però la campanya de Nadal, cada vegada comença més aviat. Els comerços, ja tenen els torrons, i les llaminadures pròpies de l’època a punt, totes les joguines ben exposades, esperant la visita de la canalla, que esculli, per poder omplir la carta al Pare Noel o als Reis d’Orient. Esperant que després d’un any tant dur, siguin generosos.

Les Parròquies no s’han quedat enrere, i ja preparen, arbres i decoracions per engalanar els nostres carrers i places. Esperem que tampoc falti el Poblet de Nadal, que ja s’ha convertit en un clàssic d’aquestes festes.

Quan llegirem aquest butlletí, el darrer d’aquest any, ja estarem molt a prop de NADAL, i us desitjo que passeu unes molt, molt bones festes, acompanyats de la família, i dels amics, siguin propers o llunyans.

Silvia Genés

Tercera edat!

Arribat la tarda

Aquí no hi ha vells

Nomes ens arribat la tarda

Una tarda carregada d'experiència

Experiència per donar consells

Aquí no hi ha vells

Vell es el mar i es fa gran

Vell es el sol i ens escalfa

Vella es la lluna i ens il·lumina

Vella es la terra i ens dona vida

Així que no hi ha vells

Nomes ens arribat la tarda

Som persones carregades d'experiència

Graduats a la universitat de la vida i del temps

,que ens ha donat un postgrau

Pugem a l' arbre de la vida

i allà tallem els millors fruits,

els nostres fills i nets els que cuidem amb paciència i amor

Així que no hi ha vells

Nomes ens arribat la tarda

Jove que m'escoltes:

Si en el teu caminar de la vida

Trobes una persona encorbada i amb passos lents

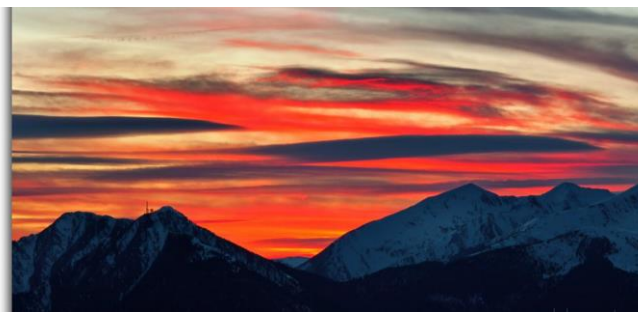
i el cabells blancs ,la pell arrugada i las mans tremoloses no l'ignoris

ajuda 'l, protege 'l

Dóna-li la teva mà

I pensa què demà

A tu també t'arribarà la tarda

Poema de Mario Benedetti traduït al català per Josep Carbó

Visita recomanada : **LES JARDINS DES MARTELS** a **Giroussens**

Una família apassionada pels jardins va crear aquest parc floral i es va obrir al públic l'any 1994.

La visita es fa en 5 etapes:

- Al principi, resseguiràs el canal de 300 m vorejat per massissos multicolors

- Després et submergiràs a la selva tot descobrint l'hivernacle exòtic poblat de nenúfars tropicals i d'altura.

- A la sortida, contemplareu el jardí de l'arc de Sant Martí, amb els seus llits blaus, rosats, vermells i grocs.

- Llavors us sorprendran els 150 animals de la mini granja en semi llibertat com l'arca de Noè ; finalment, dominareu des del mirador les terrasses d'on brolla un torrent que alimenta els estanys de lotus.

Aquest jardí està pensat per gaudir tothom. És molt verd i molt ombrejat a l'estiu amb molts bancs per admirar els diferents massissos, les masses d'aigua, i observar els animals.

Annie Lagarde

L'alba

*Un camí pedregós entre roques, feixes i alzines.
A dalt, entre prats puntejats de lliris i margarides,
el cant glaçat d'un rierol sota la fina boira.
Una casa ja morta, sense habitants,
una borda buida, sense bestiar,
les restes d'un colomer, sense coloms,
i una torre amb espitlleres, sense enemics.
Al fons de la vall les campanes de llum
demanen al riu que s'emporti la nit,
i una taca de sol s'enfila als cims
i regalima lentament cap al matí...*

Rosa Maria Beal

Sta Maria de les Avellanes- La Noguera. Lleida Monasteri del segle XII al peu dels Pirineus

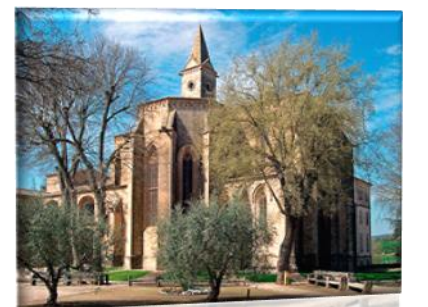
Dilluns 15 de novembre, els membres de l'AVIM vam visitar Sta. Maria de les Avellanes, a prop de Balaguer. El bon temps ens acompanyava, i ens sentíem tots molt feliços de poder sortir d'excursió, després del llarg confinament viscut aquests últims dos anys.

Vam gaudir d'una agradable visita.

Tres lledoners, arbres centenaris(uns 300anys) s'aixequen ben esvelts a l'entrada del monestir com a mostra de benvinguda i d'acolliment pels peregrins i visitants.

Avellanes és una antiga abadia de canonges regida per l'orde de Sant Agustí. És al terme municipal d'Os de Balaguer, a la comarca de la Noguera. Va ser declarat monument historicoartístic el 1931. L'església de Bellpuig és va començar a reconstruir al Segle XIV en estil gòtic. Té un absis central en forma de pentàgon.

El claustre d'estil romànic es adossat a l'angle sud-oest de l'església, fou construït al Segle XII. Conserva 36 capitells decorats.

El final de la tarda ens va reunir al espai natural protegit de l'Estany d'Ivars - Vila-Sana.

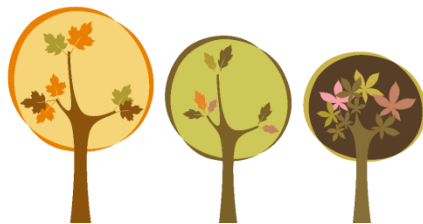
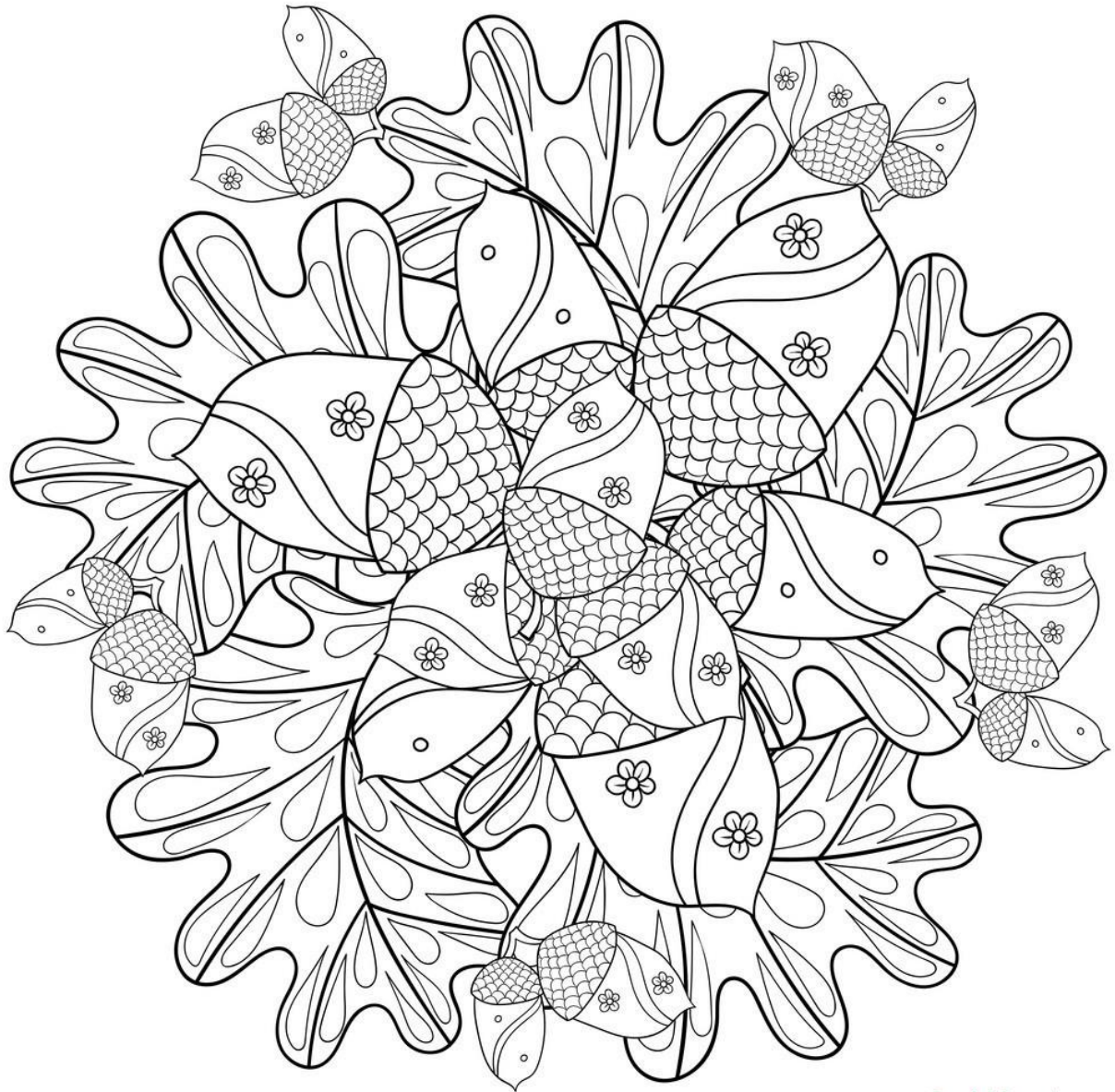
Va néixer amb la construcció del canal de Urgell.

Es tracta de l'estany amb major superfície de Catalunya. Ofereix paisatge, fauna: un autèntic oasi d'aigua enmig del Pla d'Urgell que fou assecat a mitjan Segle XX i recuperat des de l'any 2005.

 Passem una bona
estona jugant amb els
colors de la tardor

Júlia

Agenda d'activitats

Taller de calendaris. Confecció de calendaris de l'any 2022. El taller tindrà lloc els dies **20, 21 i 22 de desembre**, pel matí, de **11:30h a 13h**, o per la tarda, de **17:30h a 19 h**.

Per tenir més informació o per inscriure't a qualsevol de les activitats programades, et pots adreçar a L'espai, o trucar al número de **telèfon: 86 80 25**.

Webs d'interès on trobareu més informació referent a l'Espai

<http://www.lespai.fundaciocreditandorra.ad/>

<https://www.youtube.com/channel/UCqLzknn34HgRhUgKqYKaSOQ> (Canal de L'espai a youtube)

<https://fundaciocreditandorra.ad/>

L'equip de L'espai us desitja Bon Nadal!

Pessebre fet per la Junta de l'Avim

SUMARI

Pàgina

1. Portada	Júlia Xandri
2. Activitats Desembre.....	Rosa Pascual
3-5 Música per la memòria	Júlia Xandri
6- 7 La castanyada.....	Edelmiro Iglèsias
8 Calendari dels pagesos.....	Sílvia Genés
9. I sobretot no oblidis.....	Xavier Zabala
10. la nova normalitat.....	Sílvia Genés
11. La tercera edat.....	Josep Carbó
12-13. les jardins des Martels.....	Annie Lagarde
14. L'alba.....	Rosa Maria Beal
15-16 Sta. Maria de les Avellanes.....	Anna Maria Casals
17. Pintem un mandala.....	Júlia Xandri
18. Agenda d'activitats.....	Ana Sánchez
19. Sumari	La redacció